

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

01.07.2016 № 16-1234

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Парубію А.В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Відповідно до Плану роботи на 2016 рік Рахунковою палатою проведено аудит ефективності справляння і дієвості контролю за надходженням рентної плати (збору) за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету. За результатами проведеного аудиту встановлено, що протягом 2013–2015 років Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ) і ДФС (Міндоходів, ДПС) не забезпечили створення ефективної системи державного контролю за використанням радіочастотного ресурсу України (далі – РЧР України), який є об'єктом для справляння рентної плати (збору) за користування цим ресурсом.

У цілому протягом 2013–2015 років до Державного бюджету України надійшло майже **4,3 млрд грн** рентної плати (збору) за користування РЧР України. При цьому у 2014 році планові завдання щодо забезпечення надходжень збору за користування РЧР України до державного бюджету були виконані ДФС (Міндоходів) лише **на 89,5 відс.**, а до державного бюджету не надійшло **157,4 млн гривень**.

Встановлено: щорічне збільшення надходжень цього платежу до державного бюджету зумовлене підвищенням ставок оподаткування майже у 2,2 раза, а також суттєвим збільшенням у 2015 році сум переплат. Так, переплата з рентної плати за користування РЧР України у 2015 році становила майже **8 відс.** від загальної суми надходжень цього платежу, що **може негативно вплинути на виконання планових завдань у 2016 році**.

Результати аудиту свідчать, що НКРЗІ **не забезпечено в повному обсязі дотримання вимог законодавства при ліцензуванні у сфері користування РЧР України у смугах радіочастот загального користування**. Так, встановлені непоодинокі випадки, коли НКРЗІ видавала ліцензії суб'єктам господарювання, які мали намір здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій, що передбачає використання РЧР України, порушуючи вимоги Закону України "Про радіочастотний ресурс України" в частині відповідності документів, поданих цими суб'єктами для отримання ліцензії, вимогам зазначеного Закону. Крім того, аудитом встановлені факти, коли НКРЗІ продовжувала термін дії ліцензій за наявності порушень ліцензіатом

законодавства про РЧР України, а також не скасовувала у порушення вимог законодавства рішення про видачу ліцензії у разі ненадання заявником у встановлені терміни документа, що підтверджує внесення плати за її видачу.

Заходи державного нагляду (контролю) суб'єктів ринку телекомунікацій і користувачів РЧР України, що здійснювались НКРЗІ, не сприяли запобіганню порушенням законодавства у цій сфері. Так, частка порушень щодо роботи радіоелектронних засобів без відповідних дозволів на експлуатацію, виявлених у 2014 році, **збільшилась на 30 відсоткових пунктів** порівняно з 2013 роком. При цьому саме ці порушення призводять до недонадходження до державного бюджету рентної плати (збору) за користування РЧР України.

Запроваджені законодавством обмеження з проведення НКРЗІ заходів державного нагляду фактично призвели до **відсутності контролю з РЧР України у 2015 році.**

За відсутності взаємодії між НКРЗІ і ДФС (Міндоходів, ДПС) та через законодавчу неврегульованість механізму реалізації норм частини четвертої статті 58 Закону України "Про радіочастотний ресурс України" і частини другої статті 75 Закону України "Про телекомунікації" ні НКРЗІ, ні ДФС (Міндоходів, ДПС) не забезпечували їх виконання. Як наслідок, **до 176 суб'єктів господарювання** (фізичних і юридичних осіб), які допустили порушення норм зазначених законів України, виявлені НКРЗІ під час перевірок, що проводились протягом дослідженого періоду, **не були застосовані відповідні санкції, а до Державного бюджету України не надійшли значні суми доходів.**

У дослідженому періоді ДФС (Міндоходів, ДПС) не забезпечено на належному рівні ефективного та дієвого контролю за справлянням до державного бюджету рентної плати (збору) за користування радіочастотним ресурсом України. Зокрема, аудитом встановлені факти неналежного контролю за повнотою обліку платників рентної плати (збору) за користування РЧР України та сплатою ними належних платежів до державного бюджету, ненарахування або нарахування не в повному обсязі штрафних санкцій та пені за несвоєчасність сплати до державного бюджету цього платежу.

Крім того, контрольна група Рахункової палати встановила, що органи ДФС (Міндоходів, ДПС) **не надали до НКРЗІ відомості щодо 74 суб'єктів господарювання**, які не сплачували рентну плату (збір) за користування РЧР України протягом шести і більше місяців, а отже, до них не були застосовані заходи, передбачені законодавством для забезпечення сплати до державного бюджету належних платежів за користування РЧР України, що мало негативний вплив на надходження державного бюджету.

Протягом дослідженого періоду нормативно-правове забезпечення з питань використання РЧР України та справляння рентної плати (збору) за користування РЧР України було неузгодженим і недосконалим.

Незважаючи на ризики хаотичності та уповільнення розвитку телекомунікацій, ускладнення роботи із захисту національних інтересів на міжнародній арені щодо визначення напрямів розвитку окремих радіотехнологій або радіослужб, Державна програма ефективного використання радіочастотного ресурсу України із застосуванням перспективних радіотехнологій Кабінетом Міністрів України не була затверджена.

Через пасивну позицію Мінфіну та ДФС (Міндоходів, ДПС) механізм справляння рентної плати (збору) за користування РЧР України не вдосконалювався з урахуванням кращого міжнародного досвіду та шляхом запровадження нових комп'ютерних технологій. Як наслідок, рентна плата (збір) за користування РЧР України не стала стимулюючим платежем, спрямованим на підвищення ефективності використання радіочастотного ресурсу, а існуюча практика адміністрування цього платежу створювала ризики його несплати окремими користувачами, а отже – втрат доходів державного бюджету.

Проведений Рахунковою палатою аналіз законодавства, що регламентує діяльність у сфері використання РЧР України, засвідчує його неузгодженість, зокрема:

- діяльність державного підприємства "Український державний центр радіочастот" у частині видачі дозвільних документів відповідно до вимог Закону України "Про радіочастотний ресурс України" не відповідає вимогам законів України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" та "Про адміністративні послуги", згідно з якими **підприємства не є дозвільними органами та суб'єктами надання адміністративних послуг**;

- норми статті 58 Закону України "Про радіочастотний ресурс України", які регулюють відносини, пов'язані з відповідальністю за несплату або несвоєчасну сплату **збору за користування РЧР України, що справлявся до 01.01.2015**, не узгоджуються з нормами статті 57 Закону України "Про радіочастотний ресурс України" та підпункту 258.2.4 пункту 258.2 статті 258 Податкового кодексу України, якими регулюються відносини, пов'язані із несплатою **рентної плати за користування РЧР України** або сплатою її в неповному обсязі;

- Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджене Указом Президента України від 23.11.2011 № 1067, не приведено у відповідність із Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру", яким зменшено кількість дозволів, необхідних для ведення діяльності у сфері використання РЧР України.

Надаємо в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута